GEBEDSGIDS

voor Israël, het Joodse volk en het Midden-Oosten

JACQUELINE LOOMAN

De Bijbelteksten in dit boek zijn overgenomen uit de Herziene Statenvertaling (HSV), tenzij anders staat aangegeven.
Deze uitgave is tot stand gekomen door samenwerking met
Stichting Israël en de Bijbel.

Gebedsgids voor Israël, het Joodse volk en het Midden-Oosten
Copyright © 2026 Stichting Israël en de Bijbel & Uitgeverij Gideon
Auteur: Jacqueline Looman
Redactie: Loes Rijksen, David van Capelleveen
Omslag en typografie: David van Wijck
Jaar van uitgave: 2026

Uitgave: Gideon, Hoornaar, Nederland
www.gideonboeken.nl
www.israelendebijbel.nl

ISBN: 978-90-5999-338-9
NUR: 707

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een databank of doorgegeven in welke vorm of op welke wijze dan ook, zonder de voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord: Bidden voor Israël. Maar voor wie? 11
Elke vrijdag bidden voor Israël 15

Deel I: Joden in Israël **17**
Inleiding 19
1. Israël – immigrantenland 23
2. Verdeeldheid in Israël 29
3. Een volk als alle andere 35
4. Soldaten 43
5. Israëlische backpackers 49
6. Messiasbelijdende joden 55
7. Israëli's in de diaspora 63
8. 'Ik heb de Holocaust overleefd' 67
9. De Bijbel in het land van de Bijbel 73

Deel II: Joden wereldwijd **77**
Inleiding 79
10. Nederland 83
11. België 89
12. Frankrijk 95
13. Oekraïne 103
14. Rusland 109
15. Duitsland 113
16. Iran 119
17. Marokko 125
18. Ethiopië 129
19. Spanje 135
20. Portugal 139
21. De Verenigde Staten 145

22. Latijns-Amerika 151
23. Engelstalige gebieden 157
24. Zuid-Afrika 161
25. Verloren stammen 167
26. Religieuze stromingen wereldwijd 171
27. Wereldwijde Bijbelverspreiding 177

Deel III: De charediem **181**
Inleiding 183
28. Jesjivische Joden 187
29. De Satmars 191
30. Chabad-Lubavitch 195
31. De Breslovs 201
32. Charedi-vrouwen 205
33. Van het pad af 209
34. Geheime gelovigen 213
35. De Mondelinge Wet en de Rabbijnse geschriften 219
36. Magie en bijgeloof 223
37. Jiddisch: de moedertaal van de charediem 227

Deel IV: Het Israëlisch-Palestijns conflict **231**
Inleiding 233
38. Leven onder dreiging 237
39. Antisemitisme 241
40. Arabieren in Israël 245
41. Religieuze zionisten 249
42. De Palestijnen 253
43. Extremistische islamitische groeperingen rond Israël 257
44. Palestijnse christenen 261
45. Jeruzalem, de stad van...? 267

Deel V: Hoop voor Israël en de volken **271**
Inleiding 273
46. De relatie tussen Joden en christenen 275
47. Hoe denken Joden over Jezus? 279
48. De bekering van Israël 283
49. De vrede van Jeruzalem 287
50. Ismaël en de Arabische volken 291
51. Jezus in de moslimwereld 295
52. Verzoening tussen Israël en de Arabische volken 299

Slotwoord: Grote oogst, weinig arbeiders 303
Een Bijbel in elk Joods huis! 307
Bidden, luisteren, lezen en kijken 309

TEAMWERK

Op de omslag staat één auteursnaam, maar er hebben meerdere mensen aan dit boek meegewerkt.

Het is ontstaan uit de gezamenlijke inzet van het team van Stichting Israël en de Bijbel.
Ieder bracht kennis, ervaring en ideeën in. Er werd samen onderzoek gedaan, geschreven en geredigeerd. Zo groeide dit boek stap voor stap uit tot één geheel.

Echt teamwerk dus.

Auteurs: Christian Stier, David van Capelleveen, David van Wijck en Jacqueline Looman.

‘Niet omdat u groter was…
maar omdat de HEERE u liefhad…’
Deuteronomium 7:7-8

VOORWOORD

BIDDEN VOOR ISRAËL MAAR VOOR WIE?

‘Bid voor Israël!’ Dat klinkt eenvoudig. Maar voor wie en waarvoor bid je dan?

Voor een land? Voor een regering? Voor een volk? En wat bid je dan precies? Misschien roept Israël bij jou vooral vragen op. Waarom is dit kleine land zo vaak in het nieuws? Waarom zijn de meningen erover zo verdeeld? Hoe moet ik mij daartoe verhouden?

En waarom zouden wij als christenen eigenlijk speciaal voor Israël moeten bidden? Het antwoord op die laatste vraag is eenvoudig: de Bijbel roept ons daartoe op!

Israël neemt in de Bijbel een bijzondere plaats in. Ook in het hart van God: Hij heeft Israël uitgekozen als Zijn volk. Uit liefde.
Liefde voor God en Zijn volk horen bij elkaar. Daarom is liefde ook de basis van ons gebed voor Israël.

Achter de naam Israël gaan miljoenen Joodse mensen schuil. Ze wonen in Israël en daarbuiten, met verschillende achtergronden, overtuigingen en tradities. Er zijn religieuze en seculiere Joden, orthodoxe en Messiasbelijdende Joden. Hun opvattingen over het land, vrede en de toekomst lopen sterk uiteen.

Om gericht te kunnen bidden, is het belangrijk om het Joodse volk beter te leren kennen. Daarom nemen we je in dit boek mee door de Joodse wereld.

In 52 hoofdstukken, één voor iedere week van het jaar, leer je meer over Israël en Joodse gemeenschappen wereldwijd. Zo vormt dit boek een jaar lang een uitnodiging om voor Israël, het Joodse volk en het Midden-Oosten te bidden. Elk hoofdstuk wordt afgesloten met specifieke gebedspunten.

We beginnen in Israël. Dat land is veel meer dan wat je op het journaal ziet. Israël is een smeltkroes van culturen. Joden uit Europa, Noord-Afrika, het Midden-Oosten, Amerika en de voormalige Sovjet-Unie wonen er naast Arabieren, Druzen en bedoeïenen. Iedereen brengt zijn eigen geschiedenis, taal en cultuur mee.

Je ontmoet onder anderen jonge Israëli's die na hun militaire dienst de wereld intrekken, soldaten die dagelijks met moeilijke keuzes worden geconfronteerd, Holocaustoverlevenden die de herinneringen aan de Sjoa met zich meedragen en Israëli's die buiten hun land een nieuw bestaan hebben opgebouwd.
Hun verhalen laten zien hoe groot de verschillen binnen Israël zijn, maar ook wat hen bindt.

Daarna verlaten we Israël en kijken we naar de Joden wereldwijd. Joodse gemeenschappen in Nederland, Spanje, de Verenigde Staten en nog veel meer delen van de wereld hebben ieder hun eigen verhaal. De geschiedenis van het Joodse volk kenmerkt zich door verspreiding, aanpassing, vervolging en overleving. Toch is de Joodse identiteit door alle eeuwen heen altijd blijven bestaan.

Vervolgens richten we onze aandacht op de charediem, de ultraorthodoxe Joden. Bij de charediem denken we al snel aan mannen in

zwarte jassen, met pijpenkrullen, baard en hoed. Maar wie zijn zij werkelijk: hoe staan ze in het leven, welke groepen zijn er en wat weten we over de geheime gelovigen binnen de gemeenschap?

En daarna komen we bij misschien wel het moeilijkste onderwerp: het Israëlisch-Palestijns conflict. Wie hierover spreekt, krijgt al snel te maken met sterke emoties en uitgesproken standpunten. Zeker sinds 7 oktober 2023 staan de verhoudingen op scherp. Hoe bid je voor Israël én voor de Palestijnen? Hoe houd je zicht op wat er werkelijk speelt in en rond Israël?
Dit boek geeft geen pasklare antwoorden op het ingewikkelde Midden-Oostenconflict.
Wel geeft het belangrijke achtergronden die helpen om de mensen achter het conflict een gezicht te geven. Daarbij komen ook extreme groeperingen aan bod. Juist die mensen hebben ons gebed en verandering van het hart zo nodig.

Maar we eindigen niet met het conflict. De laatste hoofdstukken gaan in op de geweldige hoop die er ligt in de Heere Jezus. We kijken naar de vrede van Jeruzalem, naar de toekomst van de Arabische volken en de verzoening tussen mensen die tegenover elkaar staan, omdat zij elkaar in Christus kunnen vinden.
Ons gebed voor Israël mag daarom hetzelfde verlangen hebben als dat van Paulus:

> 'De oprechte wens van mijn hart en mijn gebed tot God voor Israël is gericht op hun zaligheid' (Rom. 10:1).

Vanuit dat verlangen verspreidt Stichting Israël en de Bijbel al tientallen jaren Bijbels onder het Joodse volk. We zijn ervan overtuigd dat de Bijbel de beste evangelist is en dat God door Zijn Woord kan en wil spreken.

Bidden voor Israël begint met liefde: voor God en dus ook voor Israël. Met dit boek willen we je helpen om te ontdekken wie Israël is, waar je voor kunt bidden, uitziende naar de Hoop die gloort voor Israël: Jezus Christus, de Messias van Israël.

Christian Stier
Directeur Stichting Israël en de Bijbel

'Toen Hij de menigte zag, was Hij innerlijk met ontferming bewogen over hen, omdat zij vermoeid en verstrooid waren, zoals schapen die geen herder hebben.'

Mattheüs 9:36

ELKE VRIJDAG BIDDEN VOOR ISRAËL

> ‘De oprechte wens van mijn hart en mijn gebed tot God voor Israël is gericht op hun zaligheid’ (Rom. 10:1).

Paulus wist hoe belangrijk het was om voor Israël te bidden en verlangde ernaar dat zijn volksgenoten de Messias zouden leren kennen.

Vrijdagavond begint de sabbat. Een mooi moment om even stil te staan bij het Joodse volk en voor hen te bidden. Daarom sturen we iedere vrijdagmiddag via Telegram en WhatsApp een kort gebedspunt. De ene keer betreft het een persoon, de andere keer een Joodse groep of een actuele situatie.
Zo weet je waarvoor je kunt bidden en bid je samen met anderen voor Israël. Wil je meedoen? Kijk voor informatie en aanmelding op www.israelendebijbel.nl/gebed.

DEEL I

JODEN IN ISRAËL

INLEIDING

ISRAËL, EEN SMELTKROES VAN CULTUREN

Israël is een klein land, maar tegelijk een plek waar je op een paar vierkante kilometer de wereld tegenkomt. Wie door Israël reist, hoort Hebreeuws, Arabisch, Engels, Amhaars, Russisch, Farsi en nog veel meer talen.

Het is een land waar mensen uit verschillende delen van de wereld samenleven. Joden uit Europa, Noord-Afrika, het Midden-Oosten, Ethiopië en de voormalige Sovjet-Unie wonen er samen met Arabieren, Druzen en bedoeïenen. Iedere groep brengt zijn eigen taal, muziek, cultuur en geschiedenis met zich mee.

Achter die zichtbare diversiteit schuilt een lange geschiedenis van een voortdurende, maar wisselende Joodse aanwezigheid in het land. Ook in tijden van ballingschap en diaspora bleven er Joden in het land wonen, al ging het vaak om kleine gemeenschappen.

De Joodse wortels in dit gebied gaan duizenden jaren terug. Rond 1000 v.Chr. groeide Jeruzalem uit tot het centrum van het koninkrijk van David en Salomo. Onder Salomo werd daar de Eerste Tempel gebouwd.

Na de verwoesting van de Tempel door de Babyloniërs in 586 v.Chr. ging een deel van de bevolking in ballingschap. Later keerde een deel van de ballingen terug en werd de Tweede Tempel gebouwd.

Een volgende ingrijpende breuk in de geschiedenis was de Romeinse verwoesting van de Tweede Tempel in 70 n.Chr. Veel Joden verspreidden zich over de hele wereld, maar ook toen bleven er kleine gemeenschappen in het land wonen, vooral in Jeruzalem, Hebron en Tiberias.

Na de Arabische veroveringen in de zevende eeuw kreeg het gebied sterke islamitische invloeden. Daarna maakte het eeuwenlang deel uit van opeenvolgende rijken, waaronder diverse kalifaten en het Ottomaanse Rijk.

Zowel Joden als Arabieren hebben een diepe band met het land. Voor Joden is die verbonden met de Bijbel, de Tempel en het land. Voor de Arabische bevolking vloeit deze band voort uit het feit dat families er al generaties wonen en hun geschiedenis nauw met het gebied is verweven.

Tegen het einde van de negentiende eeuw ontstond het zionisme: de beweging die pleitte voor een Joods thuisland. Door het toenemende antisemitisme in Europa kreeg deze beweging extra kracht. Voor veel Joden werd terugkeer naar het land steeds urgenter.
Vanaf die periode trokken Joden uit Europa en Rusland in grotere aantallen naar de regio, dat toen nog deel uitmaakte van het Ottomaanse Rijk. Er ontstonden nieuwe nederzettingen naast de al bestaande dorpen en steden.

De oprichting van de staat Israël in 1948 bracht grote veranderingen. Oorlog en bevolkingsverschuivingen volgden. Veel Arabische Palestijnen sloegen op de vlucht of werden verdreven. Zij noemen deze gebeurtenis de Nakba.

Maar ook veel Joden moesten in deze periode huis en haard verlaten. In de jaren na 1948 kwamen ongeveer 850.000 Joden uit Arabische en andere moslimlanden naar Israël. Velen van hen werden gedwongen hun woonplaats en land te verlaten.

Binnen het Jodendom is de diversiteit groot. Dat zien we onder meer terug in de verschillen tussen religieuze en seculiere Joden. Ook in de Israëlische politiek is dit duidelijk zichtbaar.

Israël is een land waar heden en verleden sterk met elkaar verweven zijn. De Joodse aanwezigheid in het land, naast de Palestijns-Arabische bevolking, heeft een complexe samenleving gevormd: levendig, divers, maar ook vaak gespannen.

'De staat Israël zal openstaan voor Joodse immigratie en voor de inzameling van de ballingen.'

Onafhankelijkheidsverklaring Israël – 1948

‘Israël heeft de grootste armen ter wereld – het verwelkomt iedere dakloze Jood.’

Ruth Gruber, Amerikaans-Joodse journaliste

1.

ISRAËL – IMMIGRANTENLAND

Elke Jood mag zich in Israël vestigen. Deze terugkeer naar het land wordt *alija* genoemd. Het Hebreeuwse woord betekent 'omhooggaan' en verwijst naar de pelgrims die vroeger zingend naar Jeruzalem opgingen om de feesten te vieren. Voor veel Joden is alija veel meer dan emigratie. Het is thuiskomen.

Het recht om naar Israël terug te keren is vastgelegd in de Wet op de Terugkeer (1950). Deze wet maakt het voor Joden mogelijk om in Israël te wonen en de Israëlische nationaliteit te krijgen. Ook bekeerlingen tot het Jodendom, mensen met een Joodse grootouder en niet-Joodse echtgenoten kunnen hiervan gebruikmaken. De Israëlische staat hanteert een ruime definitie op basis van afkomst en familiebanden.

Toch kent deze openheid ook grenzen. Mensen die een gevaar vormen voor de samenleving worden geweigerd. Ook Joden die vrijwillig een andere godsdienst aannemen, kunnen hun recht op terugkeer verliezen. Juist over dit onderwerp ontstaan vaak discussies.

Ook Messiasbelijdende Joden met een Joodse ouder of grootouder kunnen via de Wet op de Terugkeer naar Israël emigreren. Maar zij worden door het Israëlische Rabbinaat niet als Joods erkend, omdat zij geloven dat Jesjoea de Messias van Israël is. Volgens vrijwel alle rabbijnse opvattingen is geloof in Jesjoea onverenigbaar met het Jodendom.

Naar schatting is ongeveer 0,3 procent van de Joodse bevolking in Israël Messiasbelijdend.

Naast de staatswet geldt ook de halacha, de Joodse religieuze wet. Volgens de halacha ben je Joods als je een Joodse moeder hebt of bent bekeerd tot het Jodendom. Wie zich aansluit bij een andere religie, krijgt binnen de halacha de status van afvallige.

Hierdoor kan iemand door de Israëlische staat als Joodse immigrant worden toegelaten, terwijl het Rabbinaat diezelfde persoon niet als Joods erkent. De staatswet en de halacha bestaan naast elkaar, maar leiden in de praktijk niet altijd tot dezelfde uitkomst.

Sinds 1948 zijn ruim drie miljoen immigranten naar Israël gekomen. Vooral vanaf de jaren negentig volgde een grote immigratiegolf vanuit de voormalige Sovjet-Unie.

Vandaag telt Israël ruim tien miljoen inwoners, van wie ongeveer 7,7 miljoen Joods zijn. Onder hen bevindt zich ook een groep van ongeveer 470.000 mensen die volgens de Israëlische wet Joods is, maar volgens de halacha niet als Joods wordt erkend. De overige inwoners zijn vooral Arabische Israëli's en andere minderheden.

Volgens het Israëlische Centraal Bureau voor de Statistiek (2025) leven er wereldwijd 15,8 miljoen Joden. Hoewel Israël de grootste Joodse gemeenschap ter wereld heeft, woont nog altijd meer dan de helft van het Joodse volk buiten Israël, vooral in de Verenigde Staten, maar ook in landen als Frankrijk, Canada, het Verenigd Koninkrijk en Argentinië.

Israël is voor Joden wereldwijd een thuisland. Tegelijkertijd blijft de vraag 'wie is een Jood?' een van de meest gevoelige onderwerpen binnen de Israëlische samenleving.

BID MEE:

- dat Messiasbelijdende Joden in Israël vrijmoedig van Jesjoea getuigen. Bid dat hun leven en getuigenis Israëli's nieuwsgierig maken naar Hem;
- voor Joden wereldwijd die voor de keuze staan om alija te maken, om wijsheid en leiding bij deze ingrijpende beslissing;
- dat Joodse immigranten hun plek vinden in de complexe Israëlische samenleving;
- dat Bijbels in het Hebreeuws en de landstaal Joodse mensen helpen Jesjoea te leren kennen als Israëls Messias.

HOE RELIGIEUS ZIJN JOODSE ISRAËLI'S?

Bij Israël denken we vaak aan een religieus volk. Maar klopt dat wel?

Niet religieus

4

Messiasbelijdende Joden

Het exacte aantal Joodse Israëli's dat de Heere Jezus als Messias erkent, is onzeker. Zij vormen minder dan 1%. Gelukkig groeit het aantal!

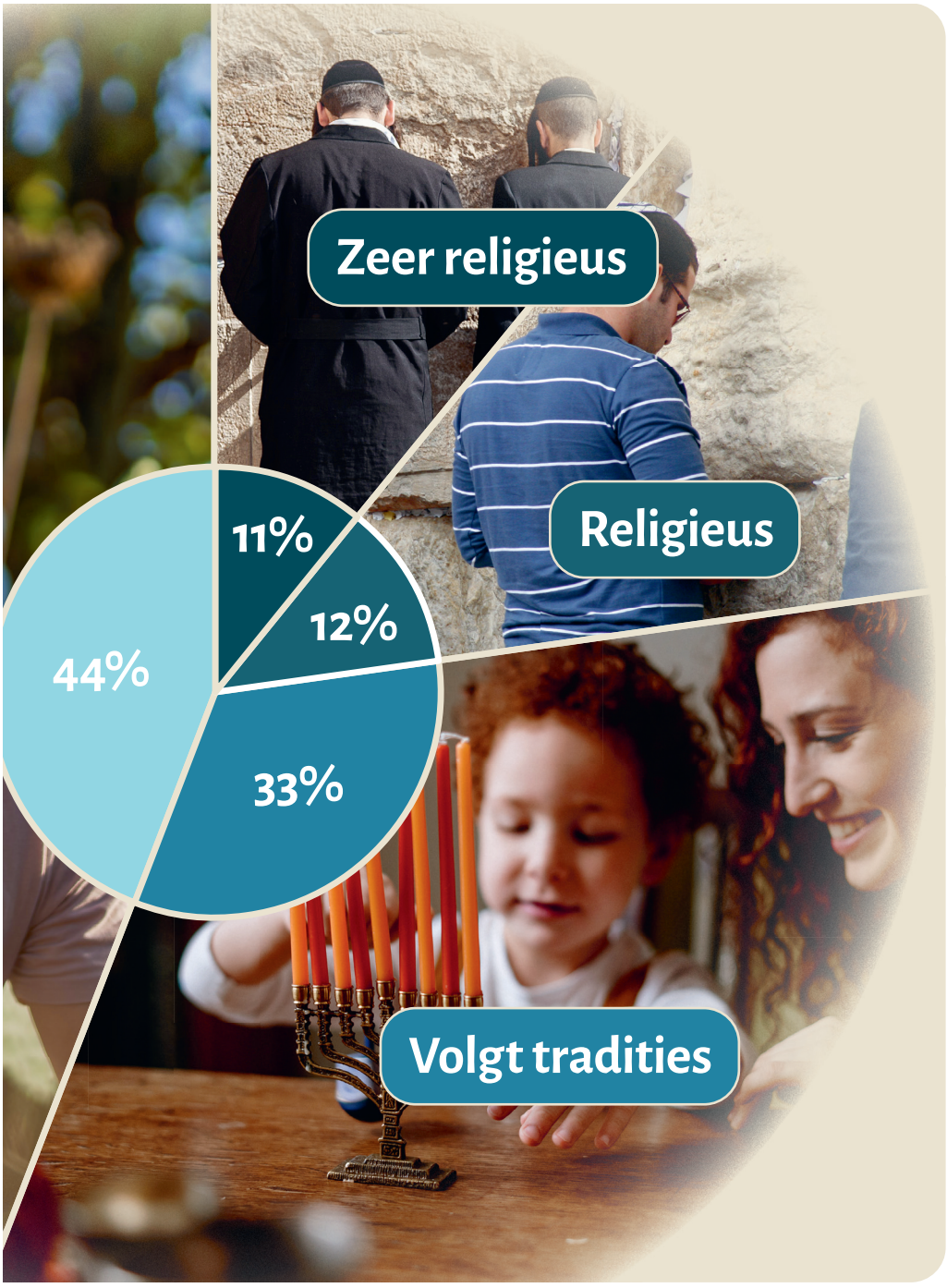
Zeer religieus
Religieus
Volgt tradities
11%
12%
33%
44%

‘De staat is gebaseerd op de volledige gelijkheid van al haar burgers in rechten en plichten.’

David Ben-Goerion, in zijn toelichting op de Wet op de Terugkeer

2.

VERDEELDHEID IN ISRAËL

Hoe moet de Israëlische samenleving eruitzien? Hoe groot moet de rol van religie zijn? En wat is de toekomst van het land?

Vanaf de oprichting in 1948 draaide alles om opbouw en overleven. Ondanks hun uiteenlopende achtergronden, bouwden de inwoners in korte tijd een eigen infrastructuur en een sterk leger op.
Dit gebeurde vaak onder zware omstandigheden en voortdurende dreiging. Naarmate de staat zich verder ontwikkelde en een nieuwe generatie het stokje overnam, kwamen de onderliggende verschillen steeds meer naar voren.

Vandaag de dag zien we deze verschillen vooral terug in het spanningsveld tussen niet-religieuze en religieuze Joden. In steden als Tel Aviv is het leven modern en seculier, met veel nadruk op vrijheid, technologie en democratie.
Daartegenover staat de religieuze wereld van onder meer de ultraorthodoxe Joden, de charediem. Velen van hen nemen niet of beperkt deel aan de arbeidsmarkt en het reguliere onderwijs en zijn lange tijd vrijgesteld geweest van militaire dienst. Dit zorgt voor veel discussie.

De meeste Joodse Israëli's dienen jarenlang in het leger en blijven daarna vaak actief als reservist. Velen vinden dat de maatschappelijke lasten niet eerlijk verdeeld zijn. De ultraorthodoxe gemeenschap ziet dat anders.